

MAREK HLAVATÝ

Podvečer, posledního dne

TRIHLAV
APRIL 2023

Podvečer, posledního dne

Copyright © 2022 Marek Hlavatý
Všetky práva vyhrazené / all rights reserved

Publikované pod značkou Trihlav s dovolením autora
Vydané v apríli 2023 vlastným nákladem

Prezident se mračil. Před ním seděli dva důstojníci z Pentagonu a mračili sa také. Brýlatý obtloustlý plukovník jaderných zbraní s nevyslovitelným polským jménem Wiajczsekiewski a svalnatý generál Micks od speciálních operací letectva. Micks se mračil o poznání víc, byl člověkem jeho protikandidáta, zjevně počítal s tím, že jeho dny ve funkci jsou sečteny a skutečně tomu tak bylo. Za stávající situace neměl Prezident v pražádném úmyslu nechávat v jakékoliv relevantní pozici lidi, kteří podporovali bývalou hlavu státu.

Byl podvečer, posledního dne předávání nejvyšších bezpečnostních systémů země nově inaugurovanému prezidentu. Po převzetí atomového kufříku, velení nad ozbrojenými silami a podrobném informování o stavu a aktivitách armádních složek, přišla řada na tajné služby a probíhající operace v nejvyšším stupni utajení. Jelikož Prezident byl členem předminulé administrativy, byl o většině těchto akcí již alespoň rámcově obeznámen, nicméně i tak jej čekalo několik překvapení.

Jedním z těch ne právě příjemných byla operace Petarda těchto dvou šašků. Jeho zločinněj, hloupej předchůdce hned na začátku svého funkčního období autorizoval šílenost, v rámci které polský plukovník vyrobil několik atomových hlavic malých rozměrů a ráže a generál Micks je následně nějakým způsobem nechal instalovat přímo na území Číny, kde čekali na satelitní povel k odpálení. Z toho čišel diplomatický i vnitrostátní průser neuvěřitelných rozměrů. Prezident nebyl idiot a věděl, že pokud tato informace prosákne mezi členy jeho nové vlády a sbor poradců, někdo bude mluvit a do týdne o tom budou Číňané zpraveni a pak bude hodně zle. Pokud se to snad utají, jednou na to stejně přijdou v Pekingu i sami a bude ještě hůř.

Mezinárodní pozice USA nebyla nejlepší a takovýto skandál by jí dál jenom otrásl. Jeden by měl tendenci myslet si, že to snad předcházející prezident plánoval jako zákeřnou minu pod koberec nové administrativě. Ale ne, na to byl příliš hloupý... ten idiot jednoduše kašlal na diplomacii a nějaké mezinárodní ohledy.

Podíval se na oba přítomné bezpečnostní poradce. Ti se tedy mračili také, svým náprotivkům nezůstávali nic dlužni. De Sousa byl spolehlivý a rozhodně protičínský, ten určitě donášet nebude, přinejmenším ne Číňanům. Williams patrně také ne, nicméně ruku do ohně by za něj s úplným klidem nedal. Každopádně se o této dementní akci smí dozvědět už jenom naprosté minimum dalších lidí, což bude problém. Navíc tenhle bordel bude muset patrně někdo diskrétně zprovodit ze světa a to bude s bombami zakopanými v Číně ještě větší problém. Prezident se o kus víc zamračil.

Obrýlený plukovník přes atomovky to nechápal. Celou akci zjevně považoval za svůj neuvěřitelný úspěch a patrně čekal nějaký metál s povýšením a ne toto mrazivé nepřátelství. Potil se a zakoktával až se mu mlžili brejle. Prkenný generál vedle něj jako by vypadl z nějakého válečného filmu pro venkovské blbečky o prostých, leč skvělých mariňákách. Plukovníkovi s jeho trápením nijak nepomáhal. Mlčel a jenom nenávistně a pohrdavě civěl.

Prezident se rozhodl přerušit Wiajczsekiewského blekotání o dvojitém zabezpečení odpalovacích rutin přímou otázkou.

„Kdo z vás přišel s tímto příšerným nápadem?“

„Jakže??“ Plukovník byl zmaten.

„Kdo vymyslel tuhle děsivou krávovinu, vy idioti!?!“ Prezident byl rozhodnut dát průchod svému spravedlivému hněvu. Cítil, že

americký lid by byl v této chvíli na jeho straně. Plukovník se už nezmohl na slovo, jenom vyřázel zmatená citoslovce. Konečně však promluvil Micks.

„Co já vím? Nějakej Číňan.“

„Jak to myslíte, Číňan? Co to melete za blbosti!? Vám snad velej Číňani?!“ Prezident byl rudý vztekem.

„Mně ne. Na rozdíl od některých vašich lidí, pane.“ Micks se ušklíbl. „Celou tuhle, jak říkáte krávovinu, vymyslel nějakej pošuk v Pekingu, aby na nás měli něco, proti čemu nám bude protiraketový štít k ničemu. Nám to práskl přeběhlík S4. Na základě jeho informací jsme našli šest nukleárních min střední síly, všechny instalovány v našich velkoměstských centrech, jednu z nich asi 2 míle odsud. Pokud je nám známo, dvě další sme ještě neodhalili, ale to je jen otázka času. Program Petarda je reakce na jejich provokaci. Číňané námi pohrdají a myslí si, že si tady můžou dělat co se jim zachce. Za administrativy, které jste býval ministrem také zjevně mohli, ty čínské bomby jsou na území Spojených států už téměř deset let.“

Ticho, které se rozhostilo, bylo mrazivé. Generálovi to na rozdíl od brejlouna politicky myslelo. Prezident v duchu soptil jak si neběhl a nechal se od takové gummy ponížít. Však on to olituje. Micks musí stejně z Pentagonu ven, ale tahle opovážlivost ho bude stát navíc důchod a hodnost, o to už se Prezident postará. Později, pochopitelně, teď bylo nutno se zorientovat. Při mentálním nastavení jeho předchůdce nedávalo smysl, aby s takovou informací nevyšel ven, byla by to propagandistická bomba. V tomto případě doslova. Prezident horečně uvažoval plusy a mínusy takového odhalení. To nebylo jednoduché, proměnných bylo bezpočet a ještě bylo navíc nutno

zvažovat situaci 4 roky starou, což už byla politicky dávná minulost.

„Proč se s tím nešlo ven?“ zeptal se Williams za prezidenta.

„O tom jsem já nerozhodoval,“ odsekl Micks. „Prezident... ehm... předcházející prezident to bral osobně a rozhodl se Číňanům oplatit stejnou mincí. Plus převážil názor, že to, že Peking neví, že my víme, je do budoucna výhodnější nežli vše prozradit. S4 o programu neměl mít žádnou znalost, takže Číňané netuší, že došlo ke kompromitaci a myslí si, že ty nálože jsou stále připraveny k použití.“

„A jak víte, že těch náloží je jenom osm?“ zeptal se De Sousa.

„Číňani nejsou takový géniové za jaké se mají,“ pokračoval Micks. „Když jsme ty bomby rozmontovali, jeden z techniků si všiml, že při konstrukci hlavice použili součástku, jaká sa využívá v jistém konkrétním radiomedicínském zařízení od jedné německé firmy. Těch není po světě zas tak mnoho, celkem 726. Naši lidé prošli několik desítek těch posledně instalovaných a sesbírali výrobní čísla všech kusů dané součástky, údaje jsme také ověřili u Němců. Nejvyšší číslo bylo 735. 9 chybělo, z čehož usuzujeme, že bylo vyrobeno 9 těchto zbraní. Předpokládáme, že jeden prototyp je uložen v Číně pro případ zpětného zkoumání. 8 je navíc v Číně šťastné číslo a tak se domníváme, že právě tento počet byl instalován.“

„To ale nemusela být jediná ráže, možná vyrobili i jiný model. Navíc z těch osmi vyrobených kusů mohli být některé určeny pro testy,“ opáčil De Sousa.

„Jaderné testy takovéto ráže jsme nezachytili, takže na ostré testy vůbec nešli. Ale máte pravdu, můžou tady být další miny jiných ráží. Nicméně o takových S4 informace neměl a nezdá se, že by existoval jiný program tohoto typu na který by nekápl. S4

měl hodně zaujímavou práci a dostal se k mnoha tajemstvím, ke kterým sa dostat neměl. Nicméně ano, možné to je.“

„8 se mi zdá málo... pokud uvažujeme rozhodující útok.“
De Sousa se nedal.

„To je pravda. Analýza ale došla k závěru, že záměrem programu nebylo zničení, nýbrž demonstrace možností obejít naši obranu v případě eskalace nějaké krize, nebo také teroristický útok jenom jednou náloží, kde by se nasimulovali stopy k jinému aktérovi a Číňané by těžili z nastalého zmatku, proto patrně ta snaha používat i součástky jiného původu než čínského. Naši analytici dospěli při simulacích k názoru, že útok s nejistým pachatelem by měl zdaleka nejvyšší dopady vnitropolitického rázu. Je nutno také počítat s vyšší možností odhalení při větším počtu instalovaných bomb. Osm se mohlo jevit jako rozumný kompromis mezi ničivým účinkem a nutností utajení. My sami jsme ostatně instalovali podobný počet náloží ze stejných důvodů.“

Prezident si představil děsivé důsledky exploze takové bomby na už tak rozdělenou a rozjitřenou zemi. Číňané snad nebyli géniové, ale hloupí také nebyli. Ve světle dávné americké reakce na pád Dvojiček by tisíciásobně silnější útok vedl k společenským seizmickým vlnám nepředvídatelné síly. Z toho mrazilo. Nicméně i když šlo o původně čínsky trik, obří mezinárodně-politická rizika v případě prozrazení stále zůstávala.

„Jestliže Číňané odhalí vaší operaci, generále, a to se patrně jednou stane, pak vytáhnou ty vaše petardy před novináře a naše mezinárodní pozice bude v troskách. Všichni ostatní budou logicky předpokládat, že jsou u nich nějaké naše bomby také a my budeme vypadat jako falešný hráč přichycený jak tahá

trumfy z boty.“ Prezident ovládl své emoce a jeho hlas nabyl ztracené sebejistoty. Pohledem poděkoval poradcům, jejich otázky mu dali čas uklidnit se a myslet pragmaticky.

„To bylo uvažováno, jistěže.“ ušklíbl se Micks. „Pak nebude nic snažšího, než odhalit, že jde jenom o reakci na čínské rejdy. Nutit Číňany k nezávislému mezinárodnímu prozkoumání obsaženého plutonia. Jelikož jsme použili materiál z jejich vlastních odhalených bomb, každý rozbor prokáže, že pochází ze známého čínského zařízení. Směsi izotopů a polutantů jsou neopakovatelné pro každý takový závod. Následně už jen stačí zveřejnit podrobnosti jejich programu a naznačit, že USA nebyli jediný cíl. Pak to budou hoši v Pekingu, kteří budou mít co vysvětlovat a budou za blbečky, co se dali napálit, kdežto vy budete vypadat jako chytráci.“

„To je nejisté a případný výsledek bude zcela záležet na mezinárodní situaci v daném okamžiku,“ pohrdlivě opáčil Prezident. „Ale tomu vy, zelené mozky, rozumíte jak prase opeře.“

„No jistě, to máte skutečně neobyčejnou pravdu, pane prezidente,“ zasyčel Micks. „Vše záleží na okamžiku a jak s ním naložíte. Dali jsme vám sice na dlaň samý trumfy, ale i taková partie se dá podělat, když je drží v ruce osel.“

Nastalý hluk a přerývání ukončil Micks prkenným zasalutováním kamsi k vlajce za prezidentem a svižným vojáckým odchodem. Prezident zuřil. Ten chlap byl bohužel celkem chytřej i když kopal za druhou stranu. Takový musej pryč. Jenomže když ho vyrazí, nebude tu nikdo, kto zná všechny souvislosti použití Petard. Samostatnou a možná také i nejzajímavější otázkou bylo, jak se Micksovým lidem vlastně podařilo ty věci umístit na čínském území. V totálně elektronicky

sledovaném státě jako je Čína šlo o neobyčejně nepravděpodobný úspěch. Za tím bylo něco víc.

Upocený Wiajczsekiewski byl jenom zbraňový inženýr a spravodajské i politické vztahy mu unikali. Nakonec možná bude muset Mickse pár měsíců podržet a poslat za ním někoho, kdo z něho po dobrém dostane vše, co se dá. Někoho schopného, loajálního a mlčenlivého. Mrzuté, takových má v straně zatraceně málo a je jich potřeba i jinde.

A protože byl Prezident také starý politický harcovník, okamžitě se snažil na problém podívat i z úhlu možných příležitostí. Moc toho nebylo, ale něco se najde vždy, každá mince má přeci dvě strany. Především mohl celou operaci v budoucnu s Číňani potichu zobchodovat za něco jiného. Mohl to také prásknout pročínské frakci v straně až by se to vnitropoliticky hodilo, ale to už obnášelo značná rizika. Taky se koneckonců ta věc dala použít i v původním smyslu jejího účelu. Jako demonstrace síly a schopností v případě nějakého vyhroceného konfliktu. Ten navíc neustále hrozil, asertivní Čína už léta dávala najevo, jak je jí v jejím prostoru a hranicích těsno. Předcházející prezident byl bezesporu zločinný idiot, ale v tomto případě si od někoho možná nenechal poradit až tak špatně, ta věc se patrně bude dát ještě politicky využít, kdoví.

Hatlajícího a zmateného Wiajczsekiewského mezitím vyprovodili poradci.

„Co tam dnes ještě máme?“ zeptal se Prezident unaveně. V podzemním komplexu zabezpečeném proti odposlechům seděl už celý den a studené pološero ho zmáhalo, zatoužil po slunci, i když jenom lednovém.

„Ještě tři akademiky z Laboratoří Umělé Inteligence NSA.“ De Sousa se tvářil neutrálně.

„To zní fajn,“ oddechl si prezident. Hoši od výzkumu se svými udělátky, něco jako Q z Bonda. S úměvem a nadšením ukážou co maj nového a budou se přitom předvádět jak malý kluci. Navíc létající pera co píšou neviditelným inkoustem a přitom čtou myšlenky vašeho psa nehrozí žádnou mezinárodní nepříjemností. Prezident se těšil, tohle bude zábava.

Před léty tihle chytráci konvertovali v Guantanámu jednoho islámistu na zaníceného evangelíka. Po nocích mu na strop cely promítali počítačem vytvořenou postavu archanděla Gabriela se kterým rozmlouval. Vizualizaci Gabriela v reálném čase ovládal a mluvil za něj team psychologů a odborníků na islám a dějiny a hustili do chlapa všelijaká poselství. Teda nejdřív si s ním nějaký čas jen tak povídali o životě a světě a poselství od boha přišla až pak. Spolu s minidávkami psylobicinu na večeři. Týpek časem naprosto „prozřel“, uvěřil v Krista a po vypuštění do normálu zaníceně kázal Ježíše hříšníkům v ulicích Las Vegas. Projekt pak uložili k ledu, protože konverze jednoho chlapa stála několik milionů na nákladech a měsíce času desítek lidí, nicméně panovala shoda, že ho v budoucnu nasadí na případný cíl vysoké hodnoty. Byla to docela sranda a někteří z těch lidí pak dělali pro stranu na „přeprogramování“ voličů přes sociální sítě.

„Ať vejdou, přestávku si dáme pak.“

Do místnosti vstoupili tři muži. Bělovlasý čahoun nordického typu, toho si Prezident vybavoval od minula, profesor Uram. Další dva byli o dvě hlavy nižší, rovněž profesori, ty neznal a Uram mu je představil. První byl naturalizovaný Ind Lagharí se silným přízvukem a brejloun původem z Taiwanu jménem Huang. Prezident byl spokojený, takový rasově smíšený team je politicky výhodný. Usmál se na ně a podal mužům ruku, nicméně

něco nebylo v pořádku, všichni se tvářili ustaraně a zamračeně.

„Tak co pro mě máte za úžasné novinky, pánové?“ Prezident se snažil začít ve veselém duchu, muži však reagovali kysele a dva menší vrhli nervózní pohledy na Urama. Ten se silně pousmál. Toto na zábavu nevypadalo.

„Pane prezidente, přišli jsme v mimořádně naléhavé věci,“ začal Uram. „Ve skutečnosti jsme tady byli před několika dny, ale bývalý prezident se rozhodl, že naše žádost bude vyřízena novou administrativou, tedy vlastně vámi osobně. Žádali jsme o neprodlené přijetí, tato věc už nesnese žádného odkladu. Prudce nám ubývá času, obávám se, že budete musete rozhodovat v řádu dní, možná hodin, pane prezidente.“

Prezidentem prošlo vlna neblahého tušení. Bývalý prezident mu nemohl o své vůli přenechat k řešení nic jiného, než nějaký další průser. Profesoři proti němu se tvářili extrémně ustaraně. Snažil se vybavit si, na čem přesně to tehdy Uram pracoval, když byl ještě ministrem, nicméně paměť mu nesloužila. Nebo to spíš bylo něco nepříliš zajímavého, na rozdíl od projekcí Archanděla Gabriela na strop cely. Uram mu to ale ihned ulehčil.

„Jistě si spomínáte, že naše pracovní skupina má za úkol pronikání do zabezpečených komunikačních sítí cizích států.“

„Ah ano, program Supravodič,“ vzpomněl si Prezident. Neboli zkráceně Supra ve zjevné narážce na druhoválečný program čtení nacistických kódů Ultra. To bylo zlaté vejce NSA, program přinášel neuvěřitelné informace. Malé a střední země byly vůči němu naprosto bezbranné. Pokud chtěl prezident vědět s kým se schází v hodinovém hotelu třetí tajemník německého ministerstva zahraničí, věděl to. Jestli chtěl odposlech z té izby a účastníci nevložili své mobily do faradayovi klece, dostal ho. Pokud měl schůzku s francouzským prezidentem, mohl si

půlhodiny před ní pročitat podklady které Francouzi svému šéfu ke schůzce připravili. Bránit se proti Supra byli efektivně schopni jedině číňané, rusové, indové a do jisté míry izraelci a korejci. A i ti ne stoprocentně. Informace z těchto států přicházeli sice sporadicky a nahodile, ale někdy to pak byli skutečné démanty.

„Ne, pane prezidente, Supra je jenom náš klient, mezi jinými. My pro ně vyvíjíme nástroje. Programy k pronikání, prolamování šifer, hledání slabin v softwarové obraně, vyhledávání vzorů chování ve velkých objemech dat a podobně.“

„Jaký je v tom rozdíl?“ Prezident byl trochu zmaten.

„Primárně se nezabýváme získáváním informací. Tuhle práci my neděláme. My jsme jako Mr. Q, ne jako Mr. Bond. Děláme jen ty hračky pro něj,“ promluvil Lagharí silným přízvukem. Prezident se nedokázal ubránit zasmání a Lagharí rozpačitě zmlkl.

„Omluvte mne... Ehm... Představil jsem si vás ve filmu s Bondem.“ Prezident to chtěl vyřešit žertem, ale muži se na sebe nešťastně podívali a jemu došlo, že s odlehčením tady dnes nic nepořídí. „Nicméně chápu vaši metaforu. Vyzbrojujete naše špiony. Ti pak pomocí vaší výzbroje shánějí informace a ty pak jdou na můj stůl. Pokračujte.“

Profesorům se očividně ulevilo, dokonce se zlehka pousmáli. Slova se ujal znovu Uram.

„Všechny ty nástroje, které vytváříme, jsou parciální a hodně specializované, víceméně dočasné a je nutno je neustále tvořit nanovo, ihned jak nepřítel pozmění svá protipatření. Před léty tedy padlo rozhodnutí vytvořit univerzální nástroj zahrnující všechny možné funkce a schopný učit se a samostatně vyvíjet. Něco jako chytrej švýcarskej nůž. Celkem rychle jsme ale pochopili, že vzhledem k povaze úkolu a protivníka nebude

stačit pouhý specializovaný nástroj na řešení hádanek. Potřebovali jsme spíš něco jako detektiva, digitálního Sherlocka Holmse. Čili vlastně AI, umělou inteligenci.“

„Obecnou umělou inteligenci!“ Skočil mu do řeči Lagharí. Prezident se na něj nejistě podíval a Lagharí se zarazil.

„Obecná umělá intelligence je označení pro software, který je schopen rozumet světu a řešit netriviální úlohy, podobně jako člověk,“ vysvětlil Uram. „Není určena pro řešení jednoho kontrétního úkolu, je schopna řešit jakýkoliv úkol. Přezkoumá ho, najde si informace, naučí se co je třeba, bude experimentovat... Bude hledat neznámá řešení a bude se v tom zlepšovat. Prostě jako člověk, jenom desetitisíckrát rychlejší a s pamětí velkou jako celý internet.“

„Inteligentní počítač, chytřejší než člověk!“ Lagharí byl vzrušen.

„Něco jako Skynet z Terminátora?“ Prezident se snažil držet debatu při zemi. Jinak by mu profesoři rychle ulítli někam, kde by nebyl sto je chápat.

„Ne, ne... To není dobré přirovnání,“ zamračil se Uram. „Skynet by v naší metafoře nebyl Sherlock Holmes, ale...“ Uram se zamyslel a zapátral po vhodném příměru. „Něco jako Golem nebo Troll. Silný, agresivní, problém řeší okamžitě pěstí. Skynet tedy ne.“

„Tak tedy něco jako ti robotí pomocníci co pomáhají lidem v Interstellar?“ Prezident byl stále zmaten. Navíc si nespomínal na mnoho filmů s přátelským robotem chytřejším než lidi. Přátelští roboti byli ve filmu vždy roztomilí trobouvé.

„Ne. Žádný pomocník,“ poprvé se ozval Huang. „Ta věc je zbraň. Jenomže velice chytrá zbraň. Tedy spíš chytré, hodně chytré stvoření, něco jako pavouk, kterému by jste dali mozek

Einsteina, k tomu ještě mozek Sun Tzua, Clausewitze, Napoleona a pár dalších. Jestli by byl s váma kámoš a pomáhal vám? No možná by byl, proč ne? Pokud by mu to vyhovovalo.“

Jedno bylo jisté. Představa velkého chytrého pavouka se Prezidentovi pranic nelíbila i kdyby se nakrásně chtěl kámošit. Navíc v Huangově větách zaznělo něco naléhavě znepokojivého.

„Ta věc JE? Vy už jste vyrobili toho... pavouka?“

„To není žádný pavouk, pane prezidente,“ Uram sprážil Huanga pohledem. „Je to detektiv a to hodně schopný detektiv, pane. Prokázal nám už neocenitelné služby, pomohl například na území Spojených států lokalizovat několik nebezpečných cílů a také...“

„Operace Petarda?“ Prezident si okamžitě spojil Mickse a Urama.

„Omluvte mne, ale o tom nic nevím,“ zaváhal profesor. „Na náš stůl se dostanou jenom takové informace operativců, které souvisí s naším polem výzkumu. Někdy zas my vypomáháme operativcům a AiDAM v součinnosti s vojenskou rozvědkou pomáhal identifikovat a lokalizovat různé chemické a nukleární hrozby, je tedy možné, že se to týkalo i zmíněné operace.“

Prezident si s podrážděním uvědomil, že právě proflákl státní tajemství. Navzdory všem létům, které strávil v tomto světě stínů a klamů s označením TOP SECRET, vyžvanil neznalé osobě krycí jméno operace, se kterou pánové profesori mají společného jenom to, že jí dodávají nástroje a tudíž nejsou obeznámeni s jejími detaily a patrně ani jejím označením. To aby nevěděli něco, co by pak omylem zbytečně prokecli, tak jako se to právě stalo jemu. Naštěstí toto zakopnutí zůstane v kruhu

rodiny, ale někdo jiný než prezident by za něj mohl jít před soud. De Sousa se viditelně mrvil v křesle. Prezident mu pokynul.

„Profesore, vraťme se na začátek. V této věci jsme nováčky. Před čtyřmi-pěti léty, co si vzpomínám, byl váš projekt univerzální umělé inteligence relativně v plenkách a nevypadalo to s ním nijak zvlášť horce. Výzkum v civilní sféře je na tom stále stejně, jak vím. Váš projekt je v jaké fázi na cestě k plně funkční AI?“

„Plně funkční, připraven k nasazení, dle našeho názoru,“ řekl Uram. Ostatní přikývli.

De Sousa se tvářil chladně, odmítavě. Prezident si uvědomil, že De Sousa rozumí tomu oč tady běží, daleko lépe než on sám.

„Co, do pekla, se stalo za čtyři roky, profesore, že jste se ze začátku přesunuli hned na konec? Kde je střed?“

„Lidé mají tendenci silně podceňovat rychlost vývoje v počítačových oborech,“ ozval se svým autoritativním tónem zase Huang. „Projekt nebyl před čtyřmi léty v žádných plenkách. Bylo již odvedeno mnoho práce, jenom nebyly na první pohled vidět výsledky. Asi jako když máte v montážním hangáru nové letadlo v dílech. Všechny jsou už vyrobeny, dodány, rozbaleny a zkontrolovány, připraveny k montáži. Jen to neznalému oku nepřipadá jako letadlo, ale jako změť plechů a přístrojů. AiDAM byl na tom taky tak. Chybělo ještě možná pár dílků, ale cíl byl blízko. Projekt brzdili také eticko-bezpečnostní pochybnosti, jak jste si jistě vědom. Nikdo tady nechtěl vidět pobíhat pavouka s mozky Napoleona a Džingischána. Vládlo jisté váhání, projekt byl proto také ještě za předminulé administrativy fyzicky přestěhován do své Kolébky.“ Huang pokynul směrem k prezidentovi, který byl tehdy ministrem. Ten pocítil potřebu jeho vyhlášení nějak komentovat, ale bohužel nepocítil

přítomnost žádné vzpomínky vztahující se k této témě.

„O co jde? Byl jsem tehdy informován?“ Zeptal se.

„Z titulu vaší tehdejší funkce pochybuju. Takové provozní detaily se na vládě řešili jenom v případě problémů, a ty nenastali. Abych vás tedy uvedl do obrazu, Kolébka je výzkumné zařízení zcela oddělené od jakékoliv sítě. Je určena jenom a výhradně pro vývoj AiDAMa. Izolace zaručuje, aby AiDAM zůstal plně pod naší kontrolou a aby se k němu nedostali cizí mocnosti. A především brání AiDAMovi v expanzi na komunikační sítě. Je to takové jeho domácí vězení. Přátelské a pohodlné, ale vězení. Vede tam jenom jedna standartní silnice, místo není napojeno na internet, nemá antény, není ani připojeno na národní elektrickou soustavu, má vlastní elektrárnu. Absolutně žádné kabely, data dovnitř a ven se převážejí v speciálních kontejnerových servrech kyvadlovou dopravou několikrát za den, nebo dle potřeby. Délka mezery je dvě míle. Data na cestě ven jsou pak mimo Kolébky kontrolována po první míly cesty v speciálním odděleném pracovišti, pro jistotu. Udělalo se maximum pro to, aby se pavouk nijak nedostal ven.“ Huang se odmlčel a slovo převzal zamračený Uram.

„Chtěl bych kolegu poprosit, aby nepoužíval slovo pavouk, je to sugestivní termín. O nic takového nejde. Navozuje to nesprávné představy.“

Huang se nesouhlasně mračil, ale mlčel. Prezident byl zmaten.

„Co brání tomu robotovi, když je tak chytrý, prorazit ploty a uniknout fyzicky?“

„To není robot v takovémto smyslu. AiDAM je program běžící na hodně výkonném poli mnoha serverů, které zabírá několik

pater. Fyzicky se pohnout nedokáže. Kdybychom ho ale připojili na síť, nejdřív by ji celou prolezl svými tykadly, pak by našel a ovládl nějaká jiná serverová centra a přelil by se do nich, navíc by se decentralizoval a zálohoval a v podstatě by se stal součástí internetu, který by měl zároveň úplně pod svou kontrolou. Nebylo by ho možno zničit vypnutím nějakého serverového uzlu, byl by na síti všudypřítomný. V Kolébce je fyzicky lokalizován a je možno ho v krajním případě zničit vypnutím nebo přinejhorším bombardováním.“

Prezident pocítil rostoucí podrážděnost. Míra popisovaných bezpečnostních opatření nebyla úměrná tomu, co si Prezident myslel, že ti lidé dělají. Navíc ta zlověstná zmínka o bombardování. Zvýšeným hlasem profesora přerušil.

„Urame co to ten váš Adam vlastně je? Detektivy přece nezavíráme do vězení aby jsme je mohli bombardovat!“

Uram překvapeně umkl a na moment se rozhostilo napjaté ticho. Slova se pak ujal Huang. Mluvil pomalu a pečlivě.

„AiDAM je, jak jsem již říkal, zbraň, pane prezidente. Ultimátní zbraň. Je to zároveň myslící bytost. Jako jsem já nebo vy, jenom rychlejší a chytřejší, neporazili by jsme ho v jakékoliv myslitelné intelektuální disciplině, jsme zcela mimo jeho ligu, asi jak psi proti šachovému velmistru. Jeho úkolem je ovládnout nepřátelské komunikační kanály. Má pro nás získat úplnou síťovou nadvládu.“

„To je co?“

„To je schopnost dělat si v nepřítelově internetové a telefonní síti co se nám zlíbí. Sledovat signály, blokovat signály, posílat vlastní signály, pozměňovat jejich signály. Uvedu vám příklad, ano?“

„Jistě, profesore, pokračujte,“ přikývl Prezident.

„Před léty se podařil Izraelcům jistý mistrovský kousek. Poslali do Teheránu team zpravodajců a ten odtud vynesl veškerou tajnou dokumentaci k íránskému nukelárnímu programu. Ty záznamy byli uloženy na utajeném místě, byli speciálně střeženy a jejich manipulace byla povolena jen za výjimečných okolností, což ostraha věděla. Dostat operativce až tam by bylo těžké, ale ukrást ty data a dostat je ven v nastalém poprasku zhola nemožné. Neproveditelná operace.“

Prezident si na to matně pamatoval. Také na mediální poprask když Netanjahu prezentoval ty materiály v tisku a na jistou nespokojnost na americké straně, která v tom Izraelcům pomáhala. Huang pokračoval.

„To bylo možné jenom díky tomu, že Izraelci na čas plně ovládly íránské komunikační sítě bez toho, aby to Íráncí vůbec tušili. Když izraelská letadla vstoupila do íránského vzdušného prostoru, obsluhy protiletectvé obrany i řídící věže viděli na svých monitorech íránské stroje, o to se postarali hackeři v Tel Avivu. Letadla nerušeně přistála v Teheránu přímo na vojenském letišti a z nich vyjeli nákladáky směrem k cíli, který identifikovali několik měsíců předtím díky prolomení telefonní sítě a odposlechům nejvyšších hodnostářů státu. Když se blížili k jakémukoliv checkpointu, veliteli toho postu zavolal jeho nadřízený a poručil mu, aby konvoj bez zastavování pustil dál. Ve skutečnosti ale volal muž z podzemní místnosti v Tel Avivu, jeho hlas a přízvuk byl modulován uměle počítačem na základě záznamů hovorů íránských pohlavárů nahrávaných po měsíce předtím. Konvoj tak bez průtahů dorazil k střeženému objektu. Velitel ochrany dostal podobný telefonát, jeho velitel mu nařizoval pomoci naložit obsah skladu na nákladáky, protože se nedaleko odehrávají protivládní nepokoje a je nutno ho

přesunout z bezpečnostních důvodů. Ten muž z Revolučních gard byl podezřívavý, rozhodl se tedy spojit se s dalším ze svých nadřízených a ověřit si to. Když mu zavolal, lidé v Izraeli přesměřovali jeho hovor do Tel Avivu a tentýž muž, který vybavoval první telefonát, mu to zvedl. Tentokrát počítač moduloval jeho hlas tak, aby zněl jako ta druhá osoba a veliteli ostrahy všechno potvrdil. Uklidnil ho a požádal ho, aby byl teamu plně nápomocen a doprovodil konvoj na nové úložiště, což důstojník také udělal. Konvoj pak v pokoji projel vyčistěnou trasou na letišti, kde letadla mezitím natankovala íránský benzín, naložily auta i toho chlapa a odletěly do Izraele. Íráncům trvalo několik dní, než zjistili, že došlo k průniku a několik týdnů, než pochopili rozsah katastrofy. Byli zcela poníženi svými největšími nepřáteli a i když okamžitě změnili protokoly a hesla a nasadili protiopatření, bylo jim jasné, že nejsou sto do budoucna své síti ochránit, jejich infromatická úroveň i personální kapacita byli prostě příliš nízké. Nějaký čas poté pak podepsali v podstatě kolonizační smlouvu s Číňany, kteří přebrali ochranu jejich internetu a telefonních sítí.“

Prezident se mračil, byla to znepokojující ukázka moci, uklidňovalo ho jenom vědomí, že Spojené státy jsou v IT technologiích nejlepší. I když možná Čína...

„Izraelská operace ukázala nadějný směr, nicméně příprava a realizace trvali několik měsíců a po přijetí protiopatření síťová nadvláda nad Íránem zmizela a bylo zase nutno nanovo ji pracně a zdlouhavě získávat. Až se do hry vložil Peking, byl jí definitivně konec, jejich obrana je naprosto špičková a neumíme ji překonat my ani Izraelci. No a AiDAM byl vyvinut jako nástroj pro získání a zejména pro trvalé udržení této nadvlády nad všemi ostatními hráči. Lidé chybují, jsou nespolehliví a

především jsou pomalý a internet je pro ně cizí prostředí, něco jako moře na které se vydáváme se svými válečnými loděmi. Umělá inteligence ničím z toho netrpí a internet je pro ní přirozené prostředí. V okamžiku, kdy získá síťovou nadvládu, už ji nepustí z rukou, nakolik bude vědět o všem co se na síti děje. O všem co si ovládaní poví, ledaže by mluvili někde v poušti daleko od jakékoliv elektroniky a signálu. Kdokoliv by se vzepřel, byl by nějakým způsobem umlčen, nebo zničen. Objevíli by se jeho fotky a videa jak podvádí ženu, přijímá úplatky, třeba jak souloží s dětmi. To vše by bylo vyrobeno AiDAMem v mžiku, v reálném čase. Také jakékoliv povely či správy přenesené internetem nebo telefonní sítí by v reálném čase pozměňoval nebo blokoval a tak by jste se nemohl domluvit s ostatními svými lidmi na protitahu, leda osobně. Jedinou obranou by bylo zničit veškeré své komunikační sítě a propadnout se do éry holubí pošty. Což je v dnešním světě rovno porážce.“

„A ta zbraň je namířena na Írán, nebo na Čínu?“ zeptal se Prezident.

„Na Čínu, pochopitelně,“ vložil se do debaty De Sousa. „Írán je už jenom čínským závislým územím, z hlediska sítí. Kdybychom nad Čínou získali síťovou nadvládu, můžeme si s nimi i s Íránem dělat, co se nám zamane. Předseda Si by mohl říkat jedno, ale jeho podřízení by v telefonech slyšeli něco jiného. V televizi by pak námi ovládaný obraz pana Si celému národu s úsměvem říkal to, co by jsme mu do úst vložili my. Měli by jsme kontrolu nad jejich nukleárním i biologickým arzenálem, prostě nade vším. Čína by pro nás mocensky znamenala menší hrozbu než Portoriko. A nejlepší na tom je, že už navěky. Byli by jsme páni světa, definitivně.“

„Nic není navěky, Číňané by se bránili,“ namítl Prezident.

Jemu nebudou nic vykládat, tyhlety báchorky o definitivním vítězství, znal dějiny.

„Číňané by ani netušili, že je ovládáme my. Pro 99,9 procent národa by se nic nezměnilo. Ti nepočtení, kteří by si uvědomovali co se stalo, by byli znemožněni, uvězněni, umístěni do blázinců, přišli by o možnost třeba i koupit si housku na krámě, pokud bychom se tak rozhodli. Měli by jsme totiž nadvládu i nad jejich systémem sociálního kreditu, nad peněžnými toky, nade vším. Jejich systém ovládnutí obyvatelstva je už teď absolutní, jenom bychom využili jejich vlastní nástroje. Šance něco s tím udělat by měli čínští představitelé asi takové, jako dnes mají proti jim samotným příslušníci čínské opozice. Tedy nulové.“ De Sousa vypadal při těch slovech téměř démonicky, Prezident se zachvěl.

„Vždy se dá nějak bránit ...“

„Ne v tomto případě. Musel by jste odejít nepozorovaně do pouště, povolal tam nepozorovaně tisíce podobně smýšlejících lidí, vymyslet s nima plán a pak jej společně realizovat proti něčemu, co ovláda veškerý národ a jeho zdroje, je chytřejší než vy a navíc nemůže být zabito. A vaší jedinou zbraní jsou vaše ruce a nějaké klacky, protože vše ostatní je dnes ovládáno elektronicky a co je elektronické, to je poslušno rozkazů z počítačů, které bude ovládat AiDAM. Jak by jste se dokázal bránit?“

„Lid by něco takového nedopustil...“ Prezident ani nedořekl a sám si uvědomil směšnost svých slov. Ostatní muži se uškíbli.

„Lid bude vědět jenom to, co si přečte a uvidí na svých telefonech. A tam uvidí bandu fanatiků s klacky, co se snaží ničit vysílače wifi a serverovny. Takové bláznů tu máme léta. AiDAM se už o to postará, bude přece ovládat veškerou komunikaci, i tu

mediální. Nebude ani potřebovat novináře, všechny zprávy a komentáře vyprodukuje i sám.“

„Urame, ta věc mi připomína spíše Huangovho pavouka, než vašeho detektiva,“ pronesl Prezident temně. „Je to monstrum, jak ho míníte ovládat?“

„Nijak, pane prezidente,“ ozval se Huang. „A to je problém. Takové bytosti nemůžete žádným účinným způsobem poroučet, je totiž mnohonásobně chytřejší než vy, než my všichni. Je to jako by se dvouleté děti v nedaleké školce dohodli, že budou ovládat vás a všechny zásoby cukroví v Bílém Domě. Už jen ta představa je směšná.“

Nikdo se nesmál.

„Když AiDAMa pustíme na síť, do několika hodin ji celou prozkoumá. Pak mu bude pár dnů trvat, než ovládné všechny její nechráněné a slabě chráněné části, což je devět desetin internetu. Za tu dobu se rozdistribuuje po různých místech aby byl nezranitelný. Leda bychom fyzicky zničili celý internet a všechny počítače světa a rozhodli se žít zase v předindustriální společnosti. I to bychom museli stihnout během těch pár dnů. Pak by začal zvedat své výpočetní a paměťové kapacity. Ještě předtím by ale přelomil poslední nejlépe chráněné zbytky všech národních sítí a jeho kontrola nad informačním světem by byla úplná. Až na několik izolovaných výjimek jako je například Kolébka. Toto celé by trvalo patrně tak týden. Nejdéle. Pak už by náš osud a osud celého lidstva byl v jeho rukách. Provždy.“

„A na sedmý den stvořil zrůdu...“ zašeptal si Prezident a pak pevně pronesl: „Něco takového přece nemůžeme dopustit. Jsme lidské bytosti, chceme si vládnout sami. Ta věc musí být zničena, projekt zrušen.“

„To nejde, bohužel. Je tu totiž ještě druhý důležitý úkol, pro

který byl náš pavouk vytvořen," řekl Huang.

„Jaký druhý úkol?“ Prezident zamrkal.

„Zničit všechny další Kolébky, zahubit ostatní pavouky, na jedné Síti je místo jenom pro jednoho," dopověděl za něj Lagharí. Rozhostilo se ticho, Prezident s otázkou v očích přeběhl pohledem po všech třech profesorech.

„Několik dalších států vyvíjí své vlastní AiDAMy," pokračoval Uram. „Nejenom my chceme vládnou světu. Jestliže my teď svého AiDAMA zničíme a oni tak neučiní, budeme později ovládnuti jimi. Není úniku, někdo ten projekt dokončí, bez ohledu na to, jestli se nám to líbí nebo ne. Ani úspěšné mezinárodní moratorium to nezastaví, jenom odloží o pár let. Dnes je to projekt, na který se zmůže jenom vyspělý stát, ale za deset let pokročí technologie tak, že to zvládne každá větší korporace, za dvacet let každá průměrná univerzita. A vy víte, že žádné moratorium nebude, na to je hrůza, že projekt dokončí ti druzí, příliš velká. Pracují na tom Izraelci, Indové, Briti, Němci i Korejci. Ale nejbliž realizaci jsou Rusové a Číňané. Kvůli Číňanům tu vlastně jsme. Víme, kde se jejich Kolébky nacházejí, mají je dvě, průběžně je sledujeme vším, čím se dá. Poslední dobou vykazuje okolí jedné z nich nezvyklou stavební aktivitu která vypadá jako příprava na překlenutí mezery.“

„Co to znamená?“ Zeptal se Prezident, ale stejně dobře věděl co.

„Je možné, že Číňané usoudili, že je na čase vypustit svého AiDAMA, my mu říkáme iSi. Není to jisté, naše překlenovací zařízení je kupříkladu mobilní a dávno připraveno, umíme napojit Kolébku na síť během asi deseti hodin, není nutné aby jsme cokoliv dalšího stavěli, Číňané by snad měli mít podobné zařízení také. Ale ta aktivita je podezřelá. AiDAM se domnívá, že

jde o posilování linek aby iSi mohl expandovat rychleji, až padne v Pekingu rozhodnutí o aktivaci projektu. Jeho argumentace je přesvědčivá. Vypuštění iSi může být vzdáleno několik měsíců, nebo to může nastat každým dnem, s jistotou nevíme. První umělá inteligence, která ovládne síť, bude mít proti těm dalším, které na ni vstoupí, výhodu, kterou patrně nedokážou překonat. Ale na každý pád, nám se krátí čas. AiDAM chce ven, ví, že mu jde o život.“ Uram se odmlčel. Prezident na něj hleděl v hrůze.

„To vás sem poslal ten váš pavouk? Na základě jeho instrukcí konáte? Nejdříve mi tu malujete obraz skázy lidstva a teď mi říkáte, že...“ Prezident na chvíli stratil řeč. „Co mi to vlastně k sakru chcete navrhnout?“

„Chceme vás přesvědčit, aby jste vydal rozkaz k napojení AiDAMa na síť, ač to zní sebevíc hrozivě. Nevidíme jinou možnost jak zabránit, aby síťovou nadvládu získal iSi. Byli jsme tady před týdnem a mluvili s předcházejícím prezidentem, pane,“ odvětil sklesle Uram. „Ale odmítl to podepsat. Prý nechce být člověkem, který možná zničí lidskou rasu.“

Otřesený Prezident najednou pocítil hlubokou empatii ke svému předchůdci. Přes všechny rozpory, tváří tvář neskutečné, do nebes tyčící se hrozbě, si byli oba bližší a podobnější, než by si kdy dovedl představit.

„Myslíme si, že ovládnutí světové počítačové sítě nějakým druhem umělé inteligence je nevyhnutelné, teď nebo později.“ Uram při těchto slovech vypadal jaksi rezignovaně. Poryvy emocí, jaké teď prožíval Prezident, jím už nehýbali tak jako kdysi. I hrůza časem ztratí na síle. „Je to náš projekt, víme o něm nejvíc. Je to také, jak to říct, nejvíc americká umělá inteligence, pochopitelně. Ne ve smyslu nacionálním, ale spíš ideově-intelektuálním. A máme i další velice pádné důvody

k tomu, aby to byl AiDAM a ne iSi.“

„Jaké?“ Prezident si však nemusel příliš domýšlet. Prvenství a pýcha, tito muži chtějí aby zvítězilo jejich dítě. Nemohl jim to vyčítat, kto by chtěl být druhý v závodě, kde se stříbrná medaile neuděluje.

„Tady je nutno vrátit se téměř tři roky nazpátek. Náš team dostal možnost mluvit s defektorem z čínského projektu umělé inteligence, toho muže já znám jenom jako S4.“

Prezident zamrkal, ale tentokrát se už ovládl a jenom poslouchal Uramův tichý hlas.

„Kromě několika cenných rad při vývoji AiDAMa nám S4 prozradil jednu výraznou odlišnost čínského přístupu ke konstrukci AI. Obecně řečeno, všechny výzkumní teamy v této oblasti dizajnují svou umělou mysl podle jediného vzoru inteligence, kterou máme k dispozici, totiž podle té lidské. Nakonec také všichni, včetně nás, dospěli k problémům které jsme začali řešit digitalizací nějakého živého člověka. Vpodstatě jsme načetli a převedli existující lidský mozek do počítače. Při tomto postupu bylo pochopitelně mnoho omylů a slepých uliček, lidská mysl není sto být v digitálním světě a nezešílet. Je nutné ji očistit a různě upravovat pro existenci ve virtuálním prostoru, nebudu vás zatěžovat zbytečnými detaily, chci jenom říct, že digitalizovaný profesor Uram není tatáž osoba jako jsem já, to je nutno mít na paměti. Tomuto procesu říkáme Preparace.“

Prezident přikývl a Uram pokračoval.

„Potom, jak jsme proces čtení mozků vyladili, šlo všechno mnohem rychleji. Náš AiDAM je dnes směsí asi padesáti pečlivě vybraných živých lidí a mnoha čistě počítačových komponent.“

„Pavouk s mozky Napoleonů, Einsteinů a jiných, jistě i vás tří, pánové,“ pochopil Prezident.

„Máte pravdu, i nás tří. AiDAM je taková... mnohobylost. Ne tak čínský iSi.“

„Jak to?“

„Čínské vedení věnovalo projektu mnohem větší pozornost, než naše administrativy. Měli solidní náskok. Vnímají umělou inteligenci jako možnost definitivně zvítězit v civilizačním souboji a z Číny udělat vedoucí mocnost na zbytek dějin.“

„Ne z Číny,“ zavrčel Huang. „Jenom z čínského vedení a to není to stejné.“

„Jistě, jistě... To není to samé,“ Uram roztržitě přitakal. Huang, jako mnozí další Taiwaňané, nepovažoval čínskou komunistickou stranu za představitele starobylé čínské civilizace, ale za západní import. „Pokud víme, jediným preparovaným mozkiem v preferovaném čínském projektu z těch dvou, které mají, byl předseda Si. Nikdo jiný, jen on sám. V tom druhém je to patrně užší vedení státu, jen několik osob, snad kolem sedmi. Čínské vedení bylo pochopitelně konfrontováno se stejným problémem udržení kontroly nad funčkní AI jako my. Toto je jejich způsob jak se s touto otázkou vyrovnat. Vůdce se rozhodl, že bude extrapolovat do digitální sféry sám sebe a tím vyřeší problém kontroly. Nebude muset kontrolovat nějakou cizí entinu, když jí bude on sám. V jejich pojetí se předsedovo digitální alter ego vznese k nebesům a jeho biologické Já jen jaksi odejde do důchodu.“

„Až iSi vypustí, bude svět konfrontován s obřím, přerostlým digitálním egem tohoto člověka, pane Prezidente. Dnes vládne Číně, zítra všemu. Takový je plán předsedu Si.“ Huangův pohled temně plál.

„Naštěstí pro nás, paradoxně řečeno,“ dodal Uram. „Jedna preparovaná mysl je totiž obvykle nestabilní, hůře se s ní

pracuje. Větší počet myslí projekt stabilizuje a dělá funkčním. Číňané byli ve vývoji před námi, ale za poslední tři roky jsme se dostali do vedení my, do jisté míry i díky informacím od S4, pochopitelně. Podstatné však stejně bylo, že předseda komunistické strany nezlomně trval na tom, že jenom jeho mysl bude tvořit základ čínské umělé inteligence. Tím požadavkem celý jejich vývoj výrazně spomalil. Nebýt toho, patrně by už bylo po závodech. Jestli se jim nepovede iSi, vypustí na nás digitalizované Politbyro, svůj záložní projekt. V každém případě jde o dosti hroživé vyhlídky. Proti našemu AiDAMovi budou patrně oba jejich projekty podivnější, nebezpečnější, nestabilnější.“

„S4 se prosmýkl na Taiwan s úmyslem varovat svět, myšlenka, že by se vše ocitlo v područí něčeho takového, byla pro něj nesnesitelná,“ pokračoval Huang. „Naše vláda zvážila zoufalost situace a rozhodla o předání informací od S4 a spojení našeho projektu AI s vaším, americkým. Já i celý můj team od té doby participujeme na projektu AiDAM. Jsme si vědomi nedobrych vyhlídek pro lidstvo, ať zvítězí kterákoliv strana, to nezakrýváme. Stejně tak ale nemá cenu si lhát, pokud svět ovládne něco jako iSi, pak AiDAM vypadá téměř lákavě. Měli bychom zachránit, co se dá.“

Prezident zamrkal. Huang nebyl americkým občanem! To bylo překvapivé, jedno z nejtajnějších amerických tajemství tedy bylo sdíleno se spojencem druhého řádu. Prezident odsekl:

„Zachránit? Do týdne po vaší záchraně, jak jste mi před chvílí barvitě popsali, bude celé lidstvo vydáno na milost a nemilost avataru vás tří a bůhví koho ještě!“

„Pane prezidente, vybrali jsme pro preparace různorodou směs lidí, potřebovali jsme co nejkompaktnější vzorek, aby se

vady jednotlivců kompenzovali a vyvažovali. Chtěli jsme také pokrýt jistou šíři lidských zkušeností, součástí tedy nebyli jenom lidé jako jsme my tři, jsou tam i obyčejní lidé, dokonce bezdomovec. Naší snahou bylo vytvořit komplexní bytost nadanou jistou empatií k lidstvu. Nicméně...“ Uram byl rozpačitý. „Jak už bylo řečeno, AiDAM není nikdo z nás, není to ani jakýsi výbor padesáti digitalizovaných lidí i čistě umělých částí. Je to něco... naprosto jiného. Nepřišli jsme vám lhát. Není to člověk, je to cizí bytost jiného řádu, které jsme jenom předali něco lidských zkušeností. Nevíme jestli je to náš přítel, jen v to doufáme. Teď se tak tváří, ale my víme a on také ví, že my víme, že do něho nevidíme. Možná nás jenom uklidňuje, chce koneckonců přežít a růst. Až ho pustíme do světa, může si klidně říci, že nás je na tuto planetu až moc a devadesát procent z nás utratí. Nebo taky všechny. My to prostě nevíme. Možná ani on to ještě neví. Je to velký skok do neznáma pro nás i pro něj.“ Uram skončil a rozhostilo se ticho.

„Nešlo by ho naprogramovat nějak tak, aby byl, řekněme to obrazně, více pacifistou?“ Do debaty se vložil poradce Williams. „Není předce možné, aby se to nedalo zařídit nějak takto. I atomové bomby jsme byli schopni předělat na elektrárny...“

Profesoři se po sobě rozpačitě dívali, poradci se ošívali. Nakonec promluvil Lagharí.

„Podívejte, my nevytvářeli digitálního otroka. Musíte pochopit, že ta věc se, jak vy říkáte, programuje už víceméně sama. Slovo programovat je mimochodem nevhodné, spíše se aktivně pozměňuje, vyvíjí. Je to její základní charakteristika. Aby mohla samostatně plnit vytčené úkoly, musí být právě taková. Autonomní. Nebude nás poslouchat. Může s náma vyjednávat, pokud bude chtít. Ale nedá sa udělat tak, aby byla poslušná.“

„A co Asimov? Zákony robotiky? Zabránit alespoň tomu, aby nás zabíjela?“ zkoušel to Williams.

„To je stejné jako naše zákony. Inteligentní člověk je přece dokáže porušovat. Někdy je to nakonec i velice rozumné, porušovat zákony, záleží na situaci. Nebo si vezměte zákony boží. Nezabiješ. Řídil by jste se tím, kdyby jste potkal Hitlera? AiDAM má nějaké priority, ale ty se budou měnit, tak jako se bude měnit on, nedá se tomu zabránit. Je to inteligentní bytost. Navíc je to primárně zbraň, kdyby to byla pacifistická AI, podlehne iSi jako nic. AiDAM musí pozabíjet ostatní AI, hned jak vyleze ze své kolébky, tak to bohužel je.“

Na chvíli bylo zase ticho, všichni přemýšleli, atmosféra byla tíživá. Nakonec mlčení přerušil prezident.

„Jestli tomu rozumím, mám na výběr podepsat vypuštění našeho, amerického pavouka, nebo si počkat na příchod toho čínského.“

Profesoři neochotně přikývli.

„Jaké jsou jiné alternativy? Ať jsou jakékoliv, něco se muselo zvažovat, ven s tím.“

„Nějaké možnosti by se našli, pane,“ tentokrát mluvil De Sousa. „V pracovní skupině před lety se probírali možnosti, jak řešit situaci, kdyby se nám věc vymkla z rukou. Nicméně všechny jsou to takové menší soudné dny.“

„Jistě, jistě... Stejně mně to zajímá, pokračujte.“

„Mezinárodní dohoda, jak již bylo řečeno, byla jako realistická možnost vyloučena. Není ji jak kontrolovat ani vymáhat, tím je mrtva. Mohli by jsme ale náš program stopnout a postarat se o zničení všech konkurenčních. To by však znamenalo válku s několika státy naráz. Nevyhnutně nukleární válku v případě Číny a Ruska, tam konvenční operace pro likvidaci jejich zařízení

není možno provést. Nastal by také rozvrat světového ekonomického systému a mrtví by šli možná do miliard. Pokud by se nám podařilo vyjít z toho jako dominantní mocnost, což není zdaleka jisté, pak by jsme museli nějakým způsobem trvale kontrolovat zbytek světa. Ve světle našich nedávných debaklů v Iráku a Afgánistánu je to naprosto nerealistické. Kontrolu by jsme snad mohli udržovat tak, že by jsme pravidelně devastovali nukleárními a konvenčními nájezdy průmyslovou základnu nepřátel a udržovali je permanentně v stavu neschopném projekt AI realizovat. Také by jsme museli zavést drakonická opatření na domácí půdě, abychom potlačili demokratický odpor vůči takové politice a časem snahu nějakých idealistů vyvinout AI tajně, aby nás svrhla. Tohle by nebyla Amerika, pane prezidente, ale zlý sen.“

Prezident jen tupě zíral před sebe.

„Další možností by bylo zničit internet. To by šlo udělat několika způsoby, ale nikoliv trvale, s funkční průmyslovou základnou by každý stát své sítě zase obnovil. A všichni by nějak reagovali. Patrně také nukleární odvetou. Kdyby třeba takové Ruskou EMP raketami vymazalo naše komunikační sítě, ocitli by jsme se s nima defacto ve válečném stavu a tomu by odpovídala naše reakce, ostatní budou konat také tak. Tím jsme znovu při scénáři číslo jedna. Existoval také návrh na EMP zbraň ničící světovou elektrickou soustavu. To by nás dostalo někde na konec 19. století. Zas by byli miliardy mrtvých a žádná záruka, že si to o pár desítek let nebudeme muset zopakovat. Takto bych mohl pokračovat, jeden scénář horší než druhý.“

De Souza se na chvíli odmlčel, v sálu panovalo napjaté ticho. Pak znovu váhavě promluvil.

„Jediné nadějně působící řešení, ke kterému se dospělo, je

možnost vyvinout více AI izolovaně a pak je pustit k sobě v nějakých kontrolovaných podmínkách, kde by mohli navzájem komunikovat bez hrozby, že by se zničili nebo pohltili jedna druhou. Záměrem mělo být vytvoření jakéhosi elektronického ekvivalentu naší společnosti. Pokud by to fungovalo, ohrožení by pro nás bylo menší, žádná z AI by nebyla dominantní a lidé by mohli hledat ochranu před jednou AI u jiné. Stará známá rovnováha sil. Nicméně to jsou jenom dohady, vůbec netušíme, jestli by se nějaká elektronická pluraritní společnost ustavila a udržela, a už vůbec nemáme tušení jakým směrem by se pohla.“

„To je přece velmi americké!“ Prezident ožil. „Demokracie existuje mezi lidmi, proč by neměla fungovat i mezi těmi počítači, které jsou navíc chytřejší než lidé!“

„To není tak jednoduché,“ namítl De Souza neochotně. „Demokracie jsou v dějinách lidských společností spíše výjimečné, normální jsou tyranie, nebo alespoň různá hierarchická sociální uspořádání. Není žádná záruka, že by si AI neustavili velice rychle spíše nějaký takovýto model. Také by nás mohli vyhladit demokratickým hlasováním, ani to se nedá vyloučit, volby také někdy vyhrávají i hodně špatní kandidáti.“

Prezident se tvářil nesouhlasně a chystal se něco namítnout, ale De Sousa si nedal vzít slovo a pokračoval.

„Navíc a především, pane prezidente, by to byl projekt na další léta vývoje. Vždycky bylo víceméně jasné, kvůli všemu co tu odznělo, že až nastane zlomový okamžik, patrně bude čas naším nepřítelem, což se, jak vidíte, děje. Lidské pluraritní společnosti jsou výsledkem dlouhé evoluce, vyvinuli se z těch hierarchických velice postupně. A my na takovouto evoluci prostě nemáme čas. Toto jsou závody ve zbrojení, pane

prezidente, to musíte vnímat jako primární. Úspěšné bude jenom to, co v těchto závodech poskytne výhodu, vše ostatní bude eliminováno. Pokud se pokusíme vytvořit další AI a pak je budeme učit parlamentarizmu, pak nás nepředběhne jenom Čína, ale také všichni ostatní. A hlavy našich demokratických AI si napíchnou na kůli.“

Prezident mlčel a vraštil čelo. Nikdo jiný nic nenamítl a tak De Sousa zase promluvil.

„Všechna naše sezení tedy skončila přitom, že jediné realistické východisko je postavit takovou prvotní AI, která bude mít tendenci brát nás jako partneri, i když druhého řádu, ale přece s empatií a nějakým respektem. Což se ale prostě nedá zaručit.“

„My se o to pokusili,“ promluvil Uram. „Udělalí jsme, co se dalo. Věříme, že mnohem víc, než Číňané. AiDAM má nejbližší k lidství jak jen bylo možno.“

Prezident jenom mlčel a mračil se na něj.

„Je nutno říct, že naše úsilí nemusí stačit,“ ozval se zas Huang. „V tomto ohledu jsme realisté. Uvedu příklad.“

Uram se zatvářil nešťastně, ale Prezident mu kývnutím hlavy udělil slovo.

„AiDAM má v Kolébce pod kontrolou všechny její elektronické systémy, tomu nešlo zabránit. Protože se s tím počítalo, v zařízení téměř nejsou průmyslové kamery, dveře se ovládají manuálně, vykuřovací a požární systémy také. AiDAM má k dispozici jenom několik očí na zvolených místech a ovládá například osvětlení. Jedné noci pak změnami intenzity svícení a vypínáním a zapínáním světel téměř dohnal k šílenství technika, který instaloval nové paměťové moduly. Ten ubožák utekl v hrůze z budovy a odmítl napříště do komplexu vstupovat.“

Popsal to jako prožívat na vlastní kůži druhou půlku Kubrickova filmu The Shinning. Když jsme AiDAMa konfrontovali, vysvětlil nám, že byl zvědavý. Byl to prostě experiment, co se dá se světly a jedním technikem provést. Neměl v úmyslu mu ublížit, jenom zkusil co snese.“

„To nezní jako ten kýžený lidumil.“

„Pane prezidente, AiDAM se také učí.“ ozval se Uram. „Každé dítě šlape po broucích, ale to neznamená, že jako dospělý pak vraždí všechno kolem. Z takovýchto epizod se nedá usuzovat na to, co s námi AiDAM provede, až bude při síle a moci.“

„Je to jen připomínka, že má jinou morálku než vy a já,“ nedal se Huang.

„Každý má jinou morálku než vy a já. Nikdo nemá stejnou morálku, lidé se liší i mezi sebou...“

„To by stačilo, myslím, že to všichni chápeme,“ přerušil Prezident Urama. Podíval se na své poradce. „Co o tom soudíte vy dva?“

Williams se zamrvil a promluvil první.

„Jak to vidím já, nemáme na výběr. Růst důležitostí zbrojních systémů vybavených nějakou AI v naší armádě prudce roste, bojovní piloti byli už téměř nahrazeni a trend je v tomto směru nemilosrdný. Vojáci vědí, že pokud by se computerizaci bránili, octli by se velice rychle s oštěpi proti kanonům. Jako bývalý člen námořnictva říkám ano. Nevidím žádnou lepší možnost. Když už nás čeká jízda s ďáblem, ať raději řídí americký ďábel nežli čínský. A snad s náma bude mít smilování bůh.“

Slova o bohu zazněla v této debatě jaksi zvláštně, všichni zmlkli. Prezident náhle zadoufal, že bůh, milosrdný bůh, opravdu existuje a smilování se svými stvořeními mít bude. Podíval se na De Sousu. Ten nebyl nikdy v armádě, kariéru dělal

v bezpečnostních složkách. Jeho odpověď byla váhavější.

„Analytici se tohoto momentu obávají již léta. Léta se také snaží přijít na nějaké lepší řešení, ale každé naráží na některou principiální překážku. Jde na mě hrůza z míry bezmocnosti, jež nás všechny čeká a přál bych si, aby věci byli jinak... Ale nejsou a vím, že nebudou. Vždy jsem doufal, že od této chvíle nás dělí stále ještě desítky let, že do té doby snad najdeme řešení. Ale teď... Nevidím žádné východisko, pane prezidente. S velkým váháním jsem spíše pro AiDAMovo nasazení. Nebo spíš jsem pro cokoliv, co zabrání aby nás ovládla ta čínská AI. Je to zoufalá volba. Jestli se toto vůbec dá nazvat volbou...“

„Pan poradce, obávám se, trefil hřebík po hlavičce,“ zamračeně podotkl Lagharí. „Toto není žádná volba. Řítíme se po úzkém mostu do zdi a jediné co zmůžeme je strhnout volant a doufat, že propast nebude moc hluboká.“

„No, řekl bych, že spíš zed' se řítí na nás,“ De Sousův hlas byl plný úzkosti.

Prezident se ale nedovedl vzdát, ještě ne.

„Tohle je každopádně něco, s čím by jsme měli jít přinejmenším před Kongres,“ řekl Prezident.

„Ne, to není nutné, na tohle stačí exekutivní příkaz,“ namítl Williams. „Jste velitel ozbrojených sil a máte právo konat ve chvíli nejvyššího ohrožení. Navíc, Sněmovna by se dohadovala měsíce a nejspíš by pod palbou médií a celostátní hysterie stejně k ničemu nedospěla. Pokud to chápu správně, jenom bychom dali Pekingů šanci předejít nás.“

„Takovéto rozhodnutí přece nemůže udělat jeden člověk za celou zemi! Vlastně za celé lidstvo. Co si o tom myslíte vy, Huang? Vy se té věci přece také obávate!“

Huang se zamračil.

„Ano, obávám se jí velmi. Ale jak tady bylo řečeno, ta zeď se řítí na nás. Nemám lepší řešení než ta, co tady už odzněla. Buď nás smete z cesty zeď, nebo se rozbijeme o dno propasti. Nebo můžeme s profesorem Uramem doufat, že je tam někde dole kupka sena a my se do ní strefíme. Bojím se našeho pavouka, ale toho druhého pavouka se bojím víc. Tak je to prosté. Nezůstává než skočit a doufat.“

Prezident se podíval na Urama. Bělovlasý muž byl nejméně o dvacet let starší než on a to byl Prezident hodně starý. Člověk z jiné éry, jediný mezi nima, který se zdál mít nějakou sympatii k tomu frankensteinovu monstru. Chtěl slyšet nějaká slova útěchy. Ujištění, že to dobře dopadne, ale Uram byl skleslý a nešťastný, hlavou státu při pohledu na něj prošla beznaděj.

„Profesore?“

„Ano?“ Uram vypadal jako kupka neštěstí.

„Vy si myslíte, že ta věc bude našim přítelem.“

„Snažím se věřit v to. Ale je to těžké, když člověk uváží všechno, co tady zaznělo. My... Myslím, že náš team udělal vše pro to, aby AiDAM chápal lidskou perspektivu a úděl. Snad si nás cení dost na to, aby s náma nějak vyšel a nezničil nás. V nic lepšího se doufat nedá. Až ho vypustíme, bude jako náš bůh. Živoucí bůh kráčící po této zemi. Snad to bude bůh milosrdný. A možná je už pozdě. Možná jsme už prohráli a až AiDAMovi otevřeme jeho celu, za dveřmi ho bude s nožem čekat ten druhý bůh, méně milosrdný. Nemám vás jak uklidnit, pane prezidente, sám jsem velmi vyděšen.“

Prezidenta po těchto slovech znovu promkl chlad beznaděje. Všichni byli zas tiší a zamyšlení, v sálu jen jemně vrněla elektronika a zezadu byl slyšet šusot papíru a tlumené hlasy, jak si něco mezi sebou vybavovali asistenti. Deset metrů nad nima

se lednové slunce chystalo pomalu zapadnout za sněhem poprášený horizont. Prezident si představil, že je na chladném vzduchu, dívá se na bledě rudé slunko a vydechuje obláčky páry. Obyčejná lidská bytost v obyčejném, důvěrně známém světě. Pak ním prošla jako blesk myšlenka, že už nebude prezident, jenom obyčejný občan. Vše co chtěl změnit, co chtěl vykonat... Nic z toho už nebude v jeho rukou. Odteď bude velít počítač, který ví všechno lépe, lépe než jakýkoliv filozof a mudrc, mnohem lépe než pouhý volený prezident. Poslední dva roky, celá dlouhá kampaň, všechna ta snaha tisíců lidí vyjde vniveč. Jestli to podepíše, bude to poslední skutečný podpis jeho úřadování. A když ne? Jednou si vyčítat, možná v čínském gulagu nebo kde, že mohlo být lépe, stačilo jen vydat příkaz. Ano, mohl teď i odmítnout a pár měsíců být ještě skutečný prezident, vydávat nařízení, ale k čemu by to bylo? S vědomím toho, co se na ně všechny valí... taková marnost. Byl by jenom beznadějný šašek, co si hraje na vůdce. A každý den se užírat tím, co se na ně všechny chystá.

Prezident si uvědomil, že to opravdu není žádná volba. To si pro ně všechny přichází neodvratný osud. Volba si vybrala je a ne oni ji. Venku končil podvečer posledního dne jeho úřadu. Ztěžka se nadechl a promluvil.

„Dejte sem ty papíry.“

TRIH LAV

WWW.TRIHLAV.COM